

VI. GOSPODARKA I TURYSTYKA

VI.1. Podmioty gospodarcze

VI.1.1. Podmioty zarejestrowane w rejestrze REGON

Na koniec grudnia 2009 roku w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON) było zarejestrowanych 110 170 podmiotów zlokalizowanych na terenie Krakowa. W ciągu roku ich liczba zwiększyła się o 4,3%, tj. o 4 560 firm, co stanowiło – 35,1% ogółu podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w Małopolsce. Pod względem liczby zatrudnionych dominowały podmioty gospodarki zatrudniające 9 i mniej osób (stanowiące aż 94,6%). Podmioty o liczbie pracujących 10-49 osób stanowiły 4,4%, a duże, tj. powyżej 50 osób – 1,0%. W sektorze prywatnym działało 108 711 jednostek, tj. 98,7% ogółu podmiotów gospodarczych. Przeważały podmioty prowadzone przez osoby fizyczne (75 445), które stanowiły 68,5% wszystkich zarejestrowanych firm prowadzących działalność gospodarczą, a ich liczba była o 3 272 większa niż w końcu grudnia 2008 roku. Biorąc pod uwagę podstawowy rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej, najwięcej podmiotów działało w sekcji handel i naprawy – 29 341 (26,6% ogółu), następnie w sekcji obsługa nieruchomości i firm – 26 472 (24,0%), w budownictwie – 9 612 (8,7%) oraz w przetwórstwie przemysłowym – 9 065 (8,2%). Należy zwrócić uwagę, że nastąpiła zmiana Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), która została wprowadzona z dniem 1 stycznia 2008 roku rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 roku (Dz.U. Nr 251, poz. 1885) w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004. Wprowadzone zmiany w klasyfikacji PKD 2007 (w stosunku do klasyfikacji PKD 2004) wynikały przede wszystkim ze zmian zakresowych, polegających na utworzeniu nowych grupowań rodzajów działalności (uwzględnienie nowych, podział lub agregacja dotychczasowych), a także na przesunięciach rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi. Należy zwrócić uwagę, że w niektórych przypadkach, pomimo niezmiennych nazw poziomów klasyfikacyjnych wg PKD 2007 w stosunku do PKD 2004, dane mogą być nieporównywalne z poprzednio prezentowanymi (według PKD 2004) ze względu na zmiany.

Spółek handlowych było 13 342, co stanowiło 12,1% ogółu podmiotów (w 2008 roku – 11,8%), a ich liczba wzrosła o 7,3% w ujęciu rocznym. W ogólnej liczbie spółek handlowych spółki z ograniczoną odpowiedzialnością stanowiły 81,2% (rok wcześniej – 81,6%), a spółki akcyjne – 3,6% (rok wcześniej – 3,8%). Spółek cywilnych było 12,4 tys., tj. o 0,3% więcej w skali roku. Liczba spółdzielni zwiększyła się o 0,8% – 403, a przedsiębiorstw państwowych pozostała bez zmian – 10 podmiotów.

Na koniec grudnia 2009 roku na terenie Krakowa było zarejestrowanych 2 547 spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego, których liczba w skali roku zwiększyła się o 5,2%.

Tabela VI.1. Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON według sektorów własności w latach 2006-2009

	2006	2007	2008	2009
Ogółem, z tego:	104 426	104 349	105 610	110 170
sektor publiczny	1 814	1 776	1 671	1 459
sektor prywatny	102 612	102 573	103 939	108 711

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela VI.2. Liczba podmiotów gospodarki narodowej według liczby zatrudnionych w 2009 roku

Liczba zatrudnionych	Liczba podmiotów	2008=100
Ogółem, z tego:	110 170	104,3
9 i mniej	104 229	104,5
10-49	4 813	101,2
50-249	922	102,2
250 i więcej	206	103,5

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

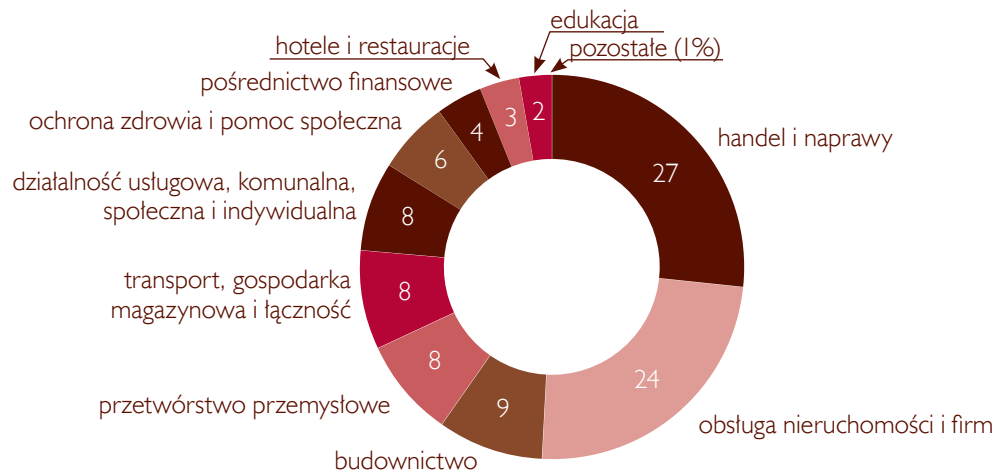
Tabela VI.3. Liczba podmiotów gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD¹ w 2009 roku

Sekcje PKD	Liczba podmiotów	2008=100
Ogółem, z tego:	110 170	104,3
handel i naprawy	29 341	102,2
obsługa nieruchomości i firm	26 472	105,8
budownictwo	9 612	102,4
przetwórstwo przemysłowe	9 065	102,3
transport, gospodarka magazynowa i łączność	9 080	105,3
działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna	8 367	105,5
ochrona zdrowia i pomoc społeczna	6 571	107,7
pośrednictwo finansowe	4 275	102,2
hotele i restauracje	3 721	108,5
edukacja	2 852	106,7
pozostałe	814	112,9

¹ według klasyfikacji PKD 2004

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Wykres VI.1. Struktura podmiotów gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD w 2009 roku

Źródło: Opracowano na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Krakowie

Tabela VI.4. Podmioty gospodarki narodowej według formy prawnej w 2009 roku

	Liczba podmiotów	2008=100
Ogółem, w tym:	110 170	104,3
spółdzielnie	403	100,8
przedsiębiorstwa państwowe	10	100,0
spółki handlowe, w tym:	13 342	107,3
spółki z o.o.	10 830	106,7
spółki akcyjne	486	103,4
osoby fizyczne prowadzące działalność	75 445	104,5

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela VI.5. Spółki handlowe według rodzaju kapitału w 2009 roku

	Liczba podmiotów	2008=100
Ogółem ¹ , w tym:	13 342	107,3
spółki skarbu państwa	54	91,5
spółki państwowych osób prawnych	161	99,4
spółki samorządu terytorialnego	33	103,1
spółki krajowych osób fizycznych lub prawnych	11 724	107,5
spółki zagranicznych osób fizycznych lub prawnych	2 547	105,2

¹ dane z poszczególnych rubryk nie sumują się na pozycję ogółem, gdyż dane te ujmują spółki według występowania w nich każdego rodzaju kapitału, a nie kapitału przeważającego

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Rok 2009 był dla krakowskich firm bardzo trudny – pogorszeniu uległy wskaźniki finansowe, spadło zatrudnienie, firmy przyhamowały, ale zachowały równowagę. Wśród 500 polskich przedsiębiorstw, które w 2009 roku osiągnęły najwyższe przychody ze sprzedaży znalazło się 16 firm mających siedzibę w Krakowie, tj. o 3 więcej niż w roku poprzednim. Największy awans wśród krakowskich firm, aż o 65 pozycji, zanotował Slovnaft Polska S.A. W dalszym ciągu pretendentem wejścia na listę, z przychodem ze sprzedaży powyżej 360 000 tys. jest PNIG Kraków Sp. z o.o. oraz MPEC Kraków S.A. Debiutantem na pozycji 363 jest Advadis S.A. z przychodem 667 464 tys. PLN, a największą wartość ma Can-Pak S.A. z pozycji 80 – z 5 747 mln PLN. Sieć handlowa Tesco opublikowała swoje wyniki finansowe po zamknięciu tabeli z danymi. Z przychodami w wysokości 9,3 mld PLN zajęłaby 17. pozycję.

Tabela VI.6. Największe przedsiębiorstwa krakowskie w 2009 roku

Pozycja w rankingu	Nazwa firmy	Przychody ze sprzedaży	Udział eksportu w sprzedaży	Wynik finansowy netto	Nakłady inwestycyjne	Zatrudnienie
		(w tys. PLN)	(w %)	(w tys. PLN)	(w tys. PLN)	(osoby)
15	BP Polska S.A. ¹	9 718 650	0,4	301 730	13 530	2 919
64	Bank BPH S.A. GK ²	3 397 321	0,0	52 806	157 441	7 570
80	Can-Pack S.A.	3 037 309	63,0	390 380	401 849	3 249
96	PHU Energokrak Sp. z o.o.	2 648 676	0,0	3 383	516	67
137	Slovnaft Polska S.A.	2 004 336	0,0	2 922	6	34

243	Mix-Electronics S.A.	1 032 185	0,0	b.d	b.d	845
247	Alma Market S.A. GK	1 009 515	0,0	-57 970	48 275	2 748
284	Polska Grupa Dealerów Sp. z o.o.	861 261	0,0	5 612	b.d.	720
323	ComArch S.A. GK	730 586	43,7	27 618	76 624	3 260
362	Mota-Engil Central Europe S.A.	625 087	0,0	10 848	65 471	1 505
363	Advadis S.A. ¹	624 505	b.d.	1 743	2 626	b.d.
371	Orlen Oil Sp. z o.o.	600 053	32,8	19 103	53 279	450
456	Stalprodukt-Centrostal Sp. z o.o.	445 589	0,6	637	b.d.	b.d.
461	Grupa Polska Stal Sp. z o.o. ²	435 693	0,0	733	4	15
482	Vistula Group S.A. GK ²	408 402	b.d.	16 894	19 830	b.d.
494	Linde Gaz Polska Sp. z o.o.	397 179	0,3	46 612	97 111	646

¹ spółka akcyjna² grupa kapitałowa

Źródło: Rzeczpospolita „Lista 500” edycja 12, 29 kwietnia 2010 roku

VI.1.2. Ewidencja działalności gospodarczej prowadzona przez Prezydenta Miasta Krakowa

W prowadzonej przez Prezydenta Miasta Krakowa ewidencji działalności gospodarczej (EDG) na dzień 31 grudnia 2009 roku w Krakowie było zarejestrowanych 75 673 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, czyli o 1,06% więcej niż rok wcześniej. Stanowiło to 68,7% ogółu podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON prowadzących działalność na terenie Krakowa.

W ciągu 2009 roku w ewidencji działalności gospodarczej dla osób fizycznych dokonano:

- 24 989 zmian we wpisach do ewidencji, o 104,5% więcej niż w 2008 roku (12 216)
- 6 990 wykreśleń z powodu nieprowadzenia działalności, o 33,3% mniej niż 2008 roku (10 484)
- 7 781 rejestracji nowych wpisów do ewidencji, o 0,3% więcej niż w 2008 roku (7 759)

Duża liczba dokonanych zmian we wpisach do EDG była związana z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 roku (Dz.U. z 2007 roku, Nr 251, poz.1885), na mocy którego od 1 stycznia 2010 roku utraciły aktualność zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej z kodami PKD 2004.

Oddział Obsługi Przedsiębiorcy przewidując zwiększony ruch przedsiębiorców w 2009 roku podjął następujące działania:

- wykorzystano strony Punktu Obsługi Przedsiębiorcy (POP) do przekazania informacji przedsiębiorcom, instytucjom zrzeszającym przedsiębiorców (Izba Rzemieślnicza, Kongregacja Kupiecka, Okręgowa Izba Lekarska itp.)
- przyjmowano wnioski o zmianę wpisu do EDG w siedzibach zrzeszających przedsiębiorców
- zawarto umowę z Urzędem Statystycznym, który do wysyłanych ankiet aktualizacyjnych dodawał przedsiębiorcom informację o stronie internetowej zawierającej wniosek o zmianę wpisu wraz z wyszukiwarką nowych kodów PKD
- wprowadzono system zarządzania obsługą klientów (waiting) oraz możliwość rezerwacji kolejki przez internet
- zmieniono profil oraz liczbę stanowisk obsługi na sali przy ul. Wielickiej 28a
- przebudowano stronę internetową Punktu Obsługi Przedsiębiorcy (POP)
- opracowano odpowiedni formularz i umieszczono go na stronie BIP

Od 14 października 2009 roku na stronie internetowej POP – pod adresem www.bip.krakow.pl/pop/edg/ – został uruchomiony interaktywny formularz wniosku EDG-I. W formularzu zastosowano autorskie rozwiązania opracowane przez pracowników POP-u porządkujące kolejność wypełniania wniosku, eliminujące najczęstsze błędy popełniane przez osoby wypełniające wniosek. Aby ułatwić wypełnianie wniosku dane osobowe były wpisywane tylko raz do tzw. Profilu,

z którego były pobierane do odpowiednich rubryk wniosku EDG-I. Formularz wypełniany elektronicznie pozwolił ograniczyć liczbę popełnianych błędów oraz skrócić czas załatwienia sprawy poprzez możliwość zarezerwowania terminu wizyty w Punkcie Obsługi Przedsiębiorców.

Ponadto utrzymano funkcjonowanie tzw. jednego okienka, pomimo obowiązywania od 31 marca 2009 roku Ustawy z 19 grudnia 2008 roku o zmianie Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2009 roku, Nr 18, poz. 97) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 marca 2009 roku w sprawie wzoru wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej.

Osoba fizyczna rozpoczynająca działalność gospodarczą, dokonująca zmiany w istniejącym wpisie, zawieszająca działalność gospodarczą lub ją wyrejestrowująca zgłasza dany fakt na jednym zintegrowanym wniosku EDG-I. Nadal pozostaje obowiązek złożenia dodatkowych druków w Urzędzie Skarbowym i Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych. Kraków jest jedyną gminą w Polsce, w której po podpisaniu porozumienia pomiędzy Prezydentem Miasta Krakowa a dyrektorami Urzędu Statystycznego, Izby Skarbowej i ZUS można założyć działalność gospodarczą lub dokonać zmian w jednym okienku – Punkcie Obsługi Przedsiębiorcy – bez konieczności udawania się do innych urzędów.

Od 31 marca 2009 roku zgodnie z art. 7a ust. 3 i art. 7 b ust. 7 Ustawy o działalności gospodarczej, zgłoszenia o dokonanie wpisu, zmiany, wykreślenia oraz zawieszenia we wpisie EDG zostały zwolnione z opłat.

Z anonimowej ankiety badania satysfakcji klienta przeprowadzanej przez POP wynika, że ponad 87% przedsiębiorców uważa, iż powstanie POP ułatwiło dostęp do informacji, pomogło w rejestracji firmy oraz znacznie skróciło czas potrzebny na załatwienie sprawy.

Ponadto zawarto porozumienie z krakowskimi uczelniami, na mocy którego pracownicy Punktu Obsługi Przedsiębiorcy spotykali się ze studentami, prezentując „6 powodów dla których warto otworzyć działalność gospodarczą w Krakowie”. W latach 2008-2009 przeprowadzono 101 spotkań, w których uczestniczyło 2 631 studentów. Działania będą kontynuowane cyklicznie do 2013 roku. Porozumienie zawarto z następującymi uczelniami:

- Uniwersytetem Jagiellońskim
- Akademią Górniczo-Hutniczą im. Stanisława Staszica
- Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie
- Uniwersytetem Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
- Uniwersytetem Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej
- Akademią Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha
- Krakowską Akademią im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego
- Wyższą Szkołą Ekonomii i Informatyki
- Wyższą Szkołą Handlową w Krakowie
- Wyższą Szkołą Zarządzania i Bankowości w Krakowie
- Wyższą Szkołą Zarządzania The Polish Open University
- Wyższą Szkołą Europejską
- Małopolską Wyższą Szkołą Zawodową
- Wyższą Szkołą im. Bogdana Jańskiego w Krakowie

W 2009 roku w EDG zarejestrowano 117 nowych podmiotów gospodarczych prowadzonych przez cudzoziemców, wobec 93 takich podmiotów w 2008 roku. Najwięcej z nich pochodziło z Ukrainy, Włoch, Stanów Zjednoczonych Ameryki i Wielkiej Brytanii. Pojawili się przedstawiciele takich państw, jak Algieria, Brazylia, Mongolia, Pakistan.

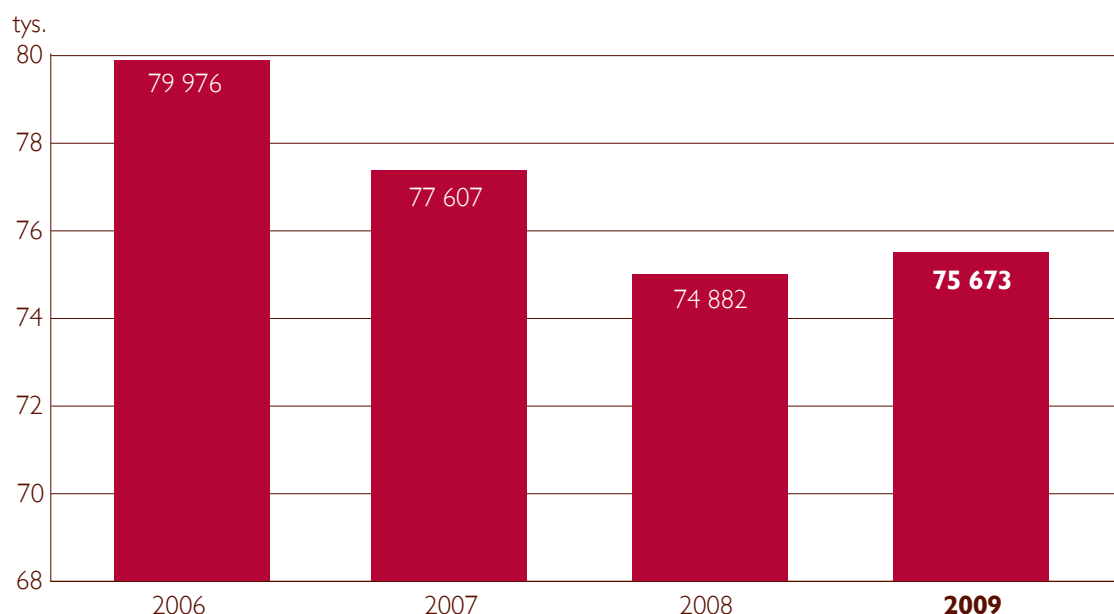
Tabela VI.7. Nowe podmioty gospodarcze zarejestrowane przez cudzoziemców w 2009 roku

Państwo pochodzenia cudzoziemca	Liczba osób
Ukraina	15
Włochy	13
Stany Zjednoczone Ameryki	10
Wielka Brytania	8
Niemcy, Francja	po 7
Białoruś, Hiszpania	po 6

Austria, Armenia, Wietnam	po 5
Holandia	4
Belgia, Irak, Słowacja	po 3
Rosja, Rumunia	po 2
Albania, Algieria, Brazylia, Czechy, Irlandia, Kazachstan, Macedonia, Mołdawia, Mongolia, Meksyk, Pakistan, Szwajcaria, Węgry	po 1

Źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

Wykres VI.2. Liczba przedsiębiorców zarejestrowanych w UMK w latach 2006-2009

Źródło: Opracowano na podstawie danych z Wydziału Spraw Administracyjnych UMK

VI.2. Specjalna Strefa Ekonomiczna – Krakowski Park Technologiczny (SSE – KPT)

Tabela VI.8. Specjalna Strefa Ekonomiczna – Krakowski Park Technologiczny. Informacje ogólne dotyczące lat 2007-2009

	2007	2008	2009
Powierzchnia (w ha)	299,2185	416,6727	528,9343
Zatrudnienie (w osobach)	2 963	5 744	8 572
Liczba wydanych zezwoleń na działalność w SSE	58	67	79
Liczba firm, które już podjęły działalność	22	25	35
Poniesione nakłady inwestycyjne (w mln PLN)	Ponad 580	1 243,1	1 557,6
Docelowa wielkość inwestycji według biznesplanu (w mln PLN)	Ponad 1 071	1 357,2	1 442,8

Źródło: Krakowski Park Technologiczny Sp. z o.o.

Krakowski Park Technologiczny (KPT) działa od 1997 roku i pełni funkcję spółki zarządzającej krakowską specjalną strefą ekonomiczną oraz parkiem technologicznym. W 2009 roku nie nastąpiła zmiana udziałowców w spółce. Krakowska strefa będzie funkcjonowała do końca 2020 roku. KPT pełniąc funkcję parku technologicznego wspiera rozwój technologiczny województwa małopolskiego, rozwój przedsiębiorczości, promuje innowacyjność i nowe technologie. W 2008 roku został oddany do użytku Inkubator Technologiczny wspierający przedsiębiorczość akademicką, w jego budynku znajduje się obecnie siedziba spółki. KPT inicjuje również tworzenie sieci współpracy przedsiębiorstw, samorządu terytorialnego, środowisk akademickich i instytucji otoczenia biznesu. Jednym z najważniejszych projektów realizowanych obecnie przez KPT jest budowa Małopolskiego Parku Technologii Informatycznych w centrum biznesowym w Pychowicach. Ponadto trwają prace w ramach projektu „Perspektywa technologiczna Kraków-Małopolska 2020”. Dzięki wykorzystaniu metody foresightu zostanie wyłonionych 10 kluczowych dla Małopolski technologii przyszłości. Realizowany jest także projekt „Sieć inwestorów KPT”. W 2009 roku KPT utworzył fundusz załączkowy, dzięki któremu na dofinansowanie i realizację może liczyć kilkanaście innowacyjnych inicjatyw z dziedziny telekomunikacji, informatyki i inżynierii.

Krakowska specjalna strefa ekonomiczna (SSE) obejmuje prawie 529 hektarów i składa się 19 podstref położonych w 17 gminach województwa małopolskiego i podkarpackiego.

KPT oferuje inwestorom przede wszystkim tereny pod inwestycje, kompleksową obsługę inwestorów polskich i zagranicznych, pakiet pomocy publicznej dla firm inwestujących na obszarze SSE. W ofercie znajdują się również powierzchnie biurowe zlokalizowane w atrakcyjnych miejscach: centrum biznesowym Czyżyny czy Kraków Business Park w Zabierzowie. Ponadto KPT oferuje szkolenia w zakresie pozyskiwania funduszy na działalność gospodarczą oraz na temat prowadzenia działalności na obszarze SSE. Można również skorzystać z możliwości rozpoczęcia działalności gospodarczej w Inkubatorze Technologicznym oraz z udziału i wsparcia w ramach inicjowanych przez KPT sieci współpracy i klastrów.

Tabela VI.9. Podstrefy SSE – KPT w 2009 roku

	Powierzchnia całkowita (w ha)	Powierzchnia zagospodarowana (w ha)
Podstrefa		
Kraków Nowa Huta	14,1921	10,4667
Kraków Podgórze	42,6172	33,3379
Kraków Śródmieście	29,1905	13,9275
Ogółem dla Krakowa	85,9998	57,7321
Andrychów	27,9588	27,9588
Bochnia	52,2378	0
Dobczyce	6,8602	2,9038
Gdów	17,6361	2,4523
Gorlice	12,8024	0
Krosno	5,7492	5,7492
Książ Wielki	6,715	0
Limanowa	8,0674	0
Niepołomice	207,5966	175,7579
Nowy Sącz	12,0368	8,302
Oświęcim	5,1247	0
Słomniki	6,5944	4,8689
Tarnów	44,5498	25,455
Wolbrom	16,3	0
Zabierzów	7,8	7,8
Zator	4,9053	0,9924
Ogółem	528,8343	319,9724

Źródło: Krakowski Park Technologiczny Sp. z o.o.

Kraków przyciąga inwestorów potrzebujących wykwalifikowanej kadry. Uniwersyteckie miasto staje się „doliną usług” dla całej Europy. Swoje siedziby lokują tu przede wszystkim firmy poszukujące dobrze wykształconych pracowników. Dynamicznie rozwija się sektor BPO, SCS, R&D oraz IT. Wśród atutów Krakowa jako miejsca inwestycji najczęściej wymieniana jest położenie geograficzne – w promieniu 100 km mieszka ponad 8 mln ludzi. Ogromne znaczenie ma także dostępność komunikacyjna Krakowa – lotnisko z połączeniami z całym światem oraz autostrada A4 łącząca miasto z Europą Zachodnią. Do województwa małopolskiego trafiają najczęściej inwestycje o charakterze przemysłowym. Najprężniej pod tym względem rozwija się podstrefa w Niepołomicach, gdzie w ślad za firmą MAN inwestują kolejne spółki. Ogromne nadzieje KPT wiąże z nowo powstałymi podstrefami w Gdowie, Wolbromiu, Słomnikach, Oświęcimiu oraz Dobczycach, które zostały utworzone z myślą o lokalnie działających polskich małych i średnich firmach.

Ulgę w podatku dochodowym mogą uzyskać firmy realizujące nowe projekty inwestycyjne, które spełniają równocześnie dwa kryteria – po pierwsze zainwestują na terenie SSE minimum 100 tys. EUR, po drugie, prowadzona przez nie działalność gospodarcza kwalifikuje się do objęcia pomocą publiczną, co szczegółowo reguluje rozporządzenie w sprawie Krakowskiej SSE.

Pomoc publiczna z tytułu inwestycji na terenie Krakowskiej SSE ma formę zwolnień w podatku dochodowym (CIT lub PIT). Do korzystania z pomocy publicznej upoważnia przedsiębiorcę zezwolenie wydawane przez Krakowski Park Technologiczny, jako spółkę zarządzającą specjalną strefą ekonomiczną. Wysokość pomocy publicznej jest zróżnicowana ze względu na wielkość firmy. Małe firmy otrzymują najwyższy poziom pomocy publicznej, który wynosi 70%, średnie – 60%, duże firmy 50 %.

Istnieją dwa sposoby naliczania pomocy publicznej:

- z tytułu nowo utworzonych miejsc pracy
- z tytułu poniesionych przez przedsiębiorcę nakładów inwestycyjnych w związku z realizacją nowego projektu inwestycyjnego

Lista inwestorów w SSE-KPT (dotyczy podstref krakowskich)

AMK Kraków S.A.	Ericpol Telecom Sp. z o.o.
AZ – AL Sp. z o.o.	Grupa Onet.pl S.A.
AZ Soft S.A.	Jagiellońskie Centrum Innowacji Sp z o.o.
CAR Technology Production Sp. z o.o.	Mobile Experts Sp. z o.o.
Comarch S.A.	Motorola Polska Electronics Sp. z o.o.
Diagnostyka Investments Sp. z o.o.	Motorola Polska Systemy Elektroniczne Sp. z o.o.
Dream Lab Onet.pl Sp. z o.o.	NCC Asphalt Technic Sp. z o.o.
Flying Fish Stasz i Kielkowski S.J.	R.R. Donnelley Europe Sp. z o.o.
Elettric 80 Sp. z o.o.	R.R. Donelley Poland Sp. z o.o.
ERGO Sp. z o.o.	Sabre Polska Sp. z o.o.
ERICPOL Sp. z o.o.	

VI.3. Handel

VI.3.1. Nowoczesne powierzchnie handlowe

Nowoczesnymi powierzchniami handlowymi są obiekty o metrażu powyżej 5 000 m² GLA (Gross Leasing Area – powierzchnia najmu brutto), z wyłączeniem budynków wolnostojących, czyli tzw. big box. Rynek nowoczesnej powierzchni handlowej w Krakowie rozwijał się od połowy lat 90. XX wieku, kiedy to do użytku oddano pierwsze duże hipermarkety. W następnych latach kolejni deweloperzy wybierali Kraków jako odpowiednią lokalizację dla swoich projektów. Całkowita podaż nowoczesnej powierzchni w Krakowie kształtuje się na poziomie 461 670 m². Najwięcej nowych powierzchni handlowych trafiło na rynek w 2009 roku dzięki ukończeniu największego centrum handlowego w Krakowie – Bonarka City Center, gdzie GLA wynosi 91 000 m².

Tabela VI.10. Największe projekty handlowe w Krakowie

Projekt	Data ukończenia	Powierzchnia GLA (w m ²)
Bonarka City Center	2009	91 000
Zakopianka	1998	65 000
Galeria Krakowska	2006	64 300
MI	2001	42 000
Galeria Kazimierz	2005	36 200

Źródło: Colliers International w „Krakowski Rynek Nieruchomości – 2009”, Wydawnictwo UMK

VI.3.2. Targowiska

W 2009 roku w Krakowie funkcjonowało 17 targowisk na terenach należących do Gminy Miejskiej Kraków.

Wpływy do budżetu Miasta Krakowa wyniosły:

- z tytułu opłat targowych – 3 749 000 PLN (w 2008 roku – 3 834 000 PLN)
- z tytułu czynszu dzierżawnego z placów targowych – 2 006 000 PLN (w 2008 roku – 1 874 000 PLN)
- z tytułu czynszu dzierżawnego na Rynku Głównym i pozostałych terenach gminnych – 2 154 000 PLN (w 2008 roku – 2 071 000 PLN)

Tabela VI.11. Targowiska w Krakowie w 2009 roku¹

	Adres	Powierzchnia (w m ²)
Dzielnica I		
Stary Kleparz	Rynek Kleparski	6 079
Nowy Kleparz	pl. Nowy Kleparz	4 348
Plac Nowy	pl. Nowy	3 342
Krakowskie Kwaciarki	Rynek Główny	165
Dzielnica II		
Unitarg	ul. Grzegorzeczka	5 409
Przy Pętli Rakowickiej	ul. Rakowicka	1 184
Dzielnica IV		
Plac Imbramowski	pl. Imbramowski	21 810
Azory	ul. Chełmońskiego	584
Dzielnica V		
Nowum	pl. Nowowiejski	2 206
Dzielnica VI		
Plac Rydla	ul. Młodej Polski	1 813
Dzielnica VII		
Plac Na Stawach	pl. Na Stawach	3 211
Dzielnica VIII		
Wilga	Rynek Dębnicki	1 599
Dzielnica XII		
Magda	ul. Na Kozłowie	744

Dzielnica XIII

Tandeta	ul. Krzywda	24 507
---------	-------------	--------

Dzielnica XV

Złoty Wiek	os. Złotego Wiek	2 886
Piastów	os. Piastów	4 176

Dzielnica XVIII

Bulwar	os. Wandy	4 193
--------	-----------	-------

¹ wykaz dotyczy wyłącznie targowisk zlokalizowanych na nieruchomościach będących własnością Gminy Miejskiej Kraków

Źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK oraz Wydział Podatków i Oplat

VI.4. Koncesje wydawane przez Urząd Miasta Krakowa

Tabela VI.12. Koncesje i zezwolenia¹ na sprzedaż alkoholu wydane w latach 2008-2009

	2008	2009
Sklepy	1 017	1 238
Lokale gastronomiczne	1 009	948
Zezwolenia cateringowe	56	53
Zezwolenia na wyprzedaż posiadanych zapasów	23	61
Zezwolenia jednorazowe (na imprezy)	310	390
Ogółem	2 415	2 690

¹ zezwolenia na sprzedaż alkoholu są wydawane dla lokali gastronomicznych na 5 lat, a w przypadku sprzedaży detalicznej na 3 lata

Źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

Tabela VI.13. Funkcjonujące zezwolenia na sprzedaż alkoholu na koniec 2008 i 2009 roku

	2008	2009
Sklepy	3 093	3 169
Lokale gastronomiczne	3 014	3 053
Zezwolenia cateringowe	66	67
Ogółem	6 173	6 289

Źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

Tabela VI.14. Liczba punktów sprzedaży¹ alkoholu na koniec 2008 i 2009 roku

	2008	2009
Sklepy	1 210	1 228
Lokale gastronomiczne	1 195	1 200
Ogółem	2 405	2 428

¹ jeden punkt sprzedaży może posiadać od 1 do 3 zezwoleń

Źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

Wpływy do budżetu Miasta Krakowa z tytułu wydania i korzystania z funkcjonujących zezwoleń na sprzedaż alkoholu wyniosły w 2009 roku 16 510 000 PLN i były większe o 6,9% niż w 2008 roku.

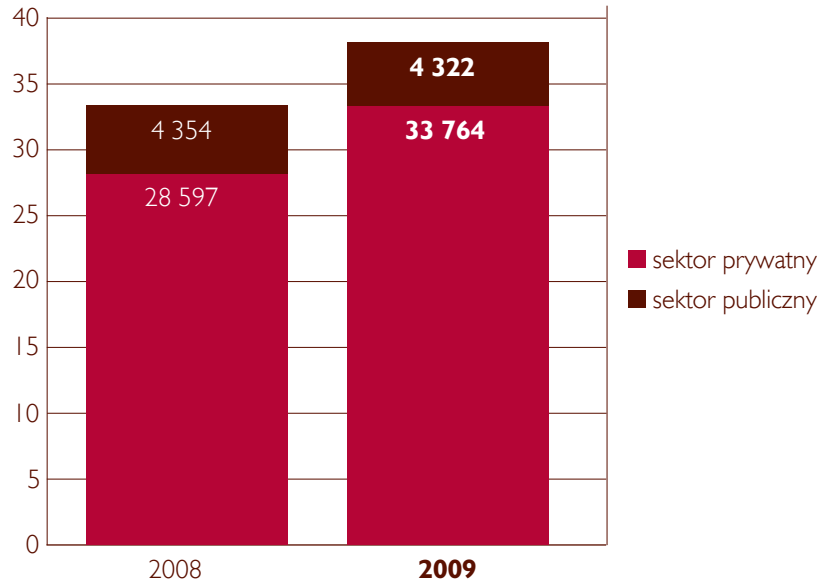
VI.5. Sprzedaż i wyniki finansowe przedsiębiorstw

VI.5.1. Wielkość sprzedaży w jednostkach sektora przedsiębiorstw

W 2009 roku wielkość przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług w sektorze przedsiębiorstw wśród krakowskich podmiotów gospodarczych wzrosła aż o 15,6% względem roku poprzedniego. Dynamika przychodów była znacznie większa niż w roku 2008 roku. Wzrost aż o 18% nastąpił w sektorze prywatnym, a w sektorze publicznym miał miejsce spadek o 0,7%. Dynamika przychodów w poszczególnych sekcjach PKD nie była tak duża jak w ubiegłym roku. Znaczną dynamikę przychodów odnotowano w sekcji „administrowanie i działalność wspierająca” – 12,5%, „obsługa rynku nieruchomości” – 11% , „informacja i komunikacja” – 5,6%. Natomiast w sekcji „przetwórstwo przemysłowe” nastąpił spadek przychodów o 12,4%. Największy spadek przychodów został odnotowany w sekcji „zakwaterowania i gastronomia” – o 34,7%.

Zmieniła się struktura przychodów ze sprzedaży – nadal największy udział ma „przemysł” (43%), „handel; naprawa pojazdów samochodowych” (17%) oraz „budownictwo” (16%). Należy zwrócić uwagę, że nastąpiła zmiana Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), która została wprowadzona z dniem 1 stycznia 2008 roku rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 roku (Dz.U. z 2007 roku, Nr 251, poz. 1885) w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004. Wprowadzone zmiany w klasyfikacji PKD 2007 (w stosunku do klasyfikacji PKD 2004) wynikały przede wszystkim ze zmian zakresowych, polegających na utworzeniu nowych grupowań rodzajów działalności (uwzględnienie nowych, podział lub agregacja dotychczasowych), a także na przesunięciach rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi. Należy zwrócić uwagę, że w niektórych przypadkach, pomimo niezmienionych nazw poziomów klasyfikacyjnych wg PKD 2007 w stosunku do PKD 2004, dane mogą być nieporównywalne z poprzednio prezentowanymi (według PKD 2004) ze względu na zmiany.

Wykres VI.3. Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług w sektorze przedsiębiorstw w Krakowie w latach 2008-2009 (w mln PLN)

Źródło: Opracowano na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Krakowie

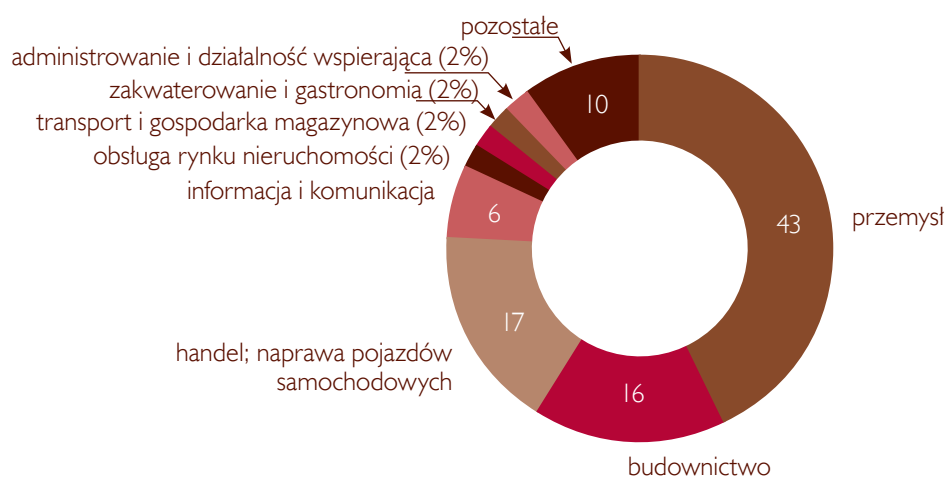
Tabela VI.15. Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług w sektorze przedsiębiorstw w Krakowie w 2009 roku według wybranych sekcji PKD 2007

Sekcje PKD	Wielkość przychodów (w tys. PLN)	2008=100
Sektor przedsiębiorstw ogółem, w tym:	38 085 853	115,6
przetwórstwo przemysłowe	12 208 955	84,9

budownictwo	5 939 821	95,5
obsługa rynku nieruchomości	880 712	111,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	3 074 007	101,3
transport i gospodarka magazynowa	889 007	92,7
zakwaterowania i gastronomia	580 627	65,3
informacja i komunikacja	2 437 374	105,6
administrowanie i działalność wspierająca	764 958	112,5

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Wykres VI.4. Struktura przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług w 2009 roku w sektorze przedsiębiorstw w Krakowie według wybranych sekcji PKD 2007 (w %)

¹ „przemysł” to wg. PKD 2007: „górnictwo i wydobywanie”, „przetwórstwo przemysłowe”, „wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”

Źródło: Opracowano na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Krakowie

VI.5.2. Wyniki finansowe przedsiębiorstw

W 2009 roku wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw (573 podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosiła 50 i więcej osób, poza przedsiębiorstwami branży rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej) uległy względem roku poprzedniego wzrostowi – o 1,2%.

Tabela VI.16. Podstawowe wyniki finansowe przedsiębiorstw i relacje ekonomiczne w latach 2008-2009

	2008	2009
Przychody z całokształtu działalności (mln PLN)	85 715,4	86 742,1
Wyniki finansowe brutto (mln PLN)	3 025,9	2 895,2
Wyniki finansowe netto (mln PLN)	2 465,5	2 406,5
Wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności ¹ (%)	96,5	96,7
Wskaźnik rentowności obrotu netto ² (%)	2,9	2,8

¹ relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności

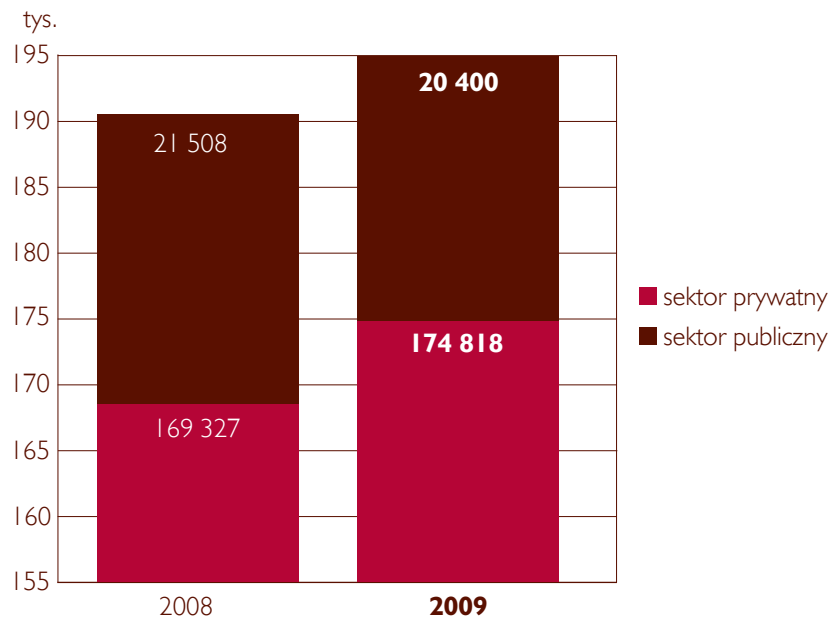
² relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

VI.6. Rynek pracy

W Krakowie przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2009 roku nadal utrzymywało tendencję wzrostową. Zwyżka w 2009 roku wyniosła 2,3%. Większy wzrost przeciętnego zatrudnienia miał miejsce w sektorze prywatnym i wyniósł 3,2%, a w sektorze państwowym nastąpił spadek o 5,2%. Największy przyrost zatrudnienia odnotowano w sekcjach PKD: „transport i gospodarka magazynowa” (20,2%), „handel; naprawa pojazdów samochodowych” (6,5%) oraz „informacja i komunikacja”, „administrowanie i działalność wspierająca” (ponad 5% w każdej z sekcji). Natomiast w sekcji „przetwórstwo przemysłowe” nastąpił spadek o 9,5%.

Wykres VI.5. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw¹ w Krakowie w latach 2008-2009

¹ do sektora przedsiębiorstw są zaliczane podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa (z wyłączeniem działalności usługowej); rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, wodę; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego, napraw pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego; hoteli i restauracji; transportu, gospodarki magazynowej i łączności; obsługi nieruchomości, wynajmu maszyn i urządzeń bez obsługi oraz wypożyczania artykułów użytku osobistego i domowego, informatyki, działalności gospodarczej pozostałej; odprowadzania i oczyszczania ścieków, działalności związanej z kulturą, rekreacją i sportem oraz działalności usługowej pozostałej

² do sektora publicznego zalicza się ogół podmiotów gospodarki narodowej, grupujących własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego

³ do sektora prywatnego zalicza się ogół podmiotów gospodarki narodowej, grupujących własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału podmiotów sektora prywatnego

Pojęcia stosowane w statystyce publicznej, www.stat.gov.pl/gus/definicje_PLK_HTML.htm

Źródło: Opracowano na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Krakowie

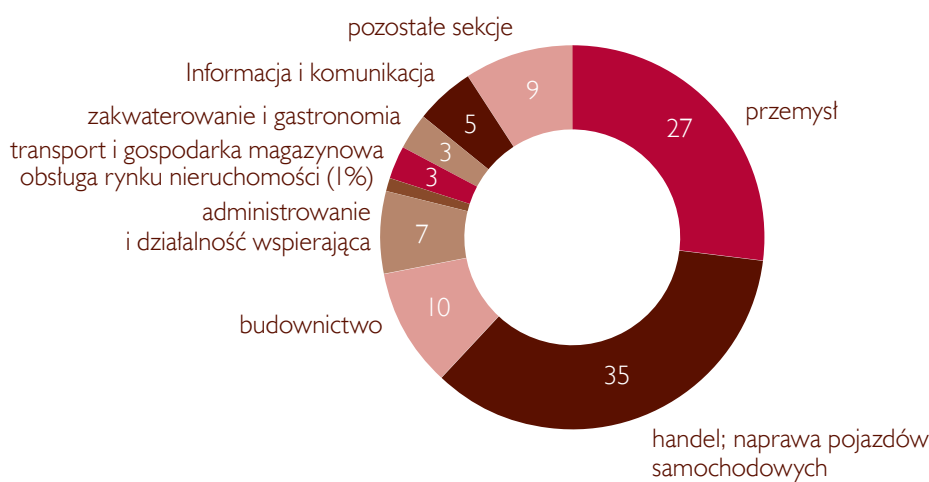
Tabela VI.17. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w Krakowie w 2009 roku według wybranych sekcji PKD 2007

Sekcja PKD	Przeciętna liczba zatrudnionych	2008=100
Ogółem, w tym:	195 218	102,3
przetwórstwo przemysłowe	39 112	90,5
handel; naprawa pojazdów samochodowych	68 357	106,5
budownictwo	18 310	104,0
obsługa rynku nieruchomości	2 634	98,0

wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	9 293	99,1
transport i gospodarka magazynowa	6 081	120,2
zakwaterowanie i gastronomia	6 506	91,5
informacja i komunikacja	10 455	105,4
administrowanie i działalność wspierająca	13 724	105,6

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Wykres VI.6. Udział poszczególnych sekcji PKD w zatrudnieniu w sektorze przedsiębiorstw w Krakowie w 2009 roku

Źródło: Opracowano na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Krakowie

VI.6.1. Bezrobocie

Na koniec grudnia 2009 roku w ewidencji Grodzkiego Urzędu Pracy w Krakowie było zarejestrowanych 16 021 bezrobotnych, w tym 7 780 kobiet, co stanowiło 48,6% ogólnej liczby bezrobotnych. Stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec grudnia 2009 roku wynosiła 4,2% i była o 1,4 pkt proc. wyższa w ujęciu rocznym. W województwie kształtowała się na poziomie 9,7%, a w Polsce wynosiła 11,9%. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem zwiększyła się w skali roku o 50,7%, a w przypadku bezrobotnych kobiet o 31,3%. Bezrobotni z terenu Krakowa stanowili 12,3% ogółu osób pozostających bez pracy zarejestrowanych w województwie małopolskim, a 0,84% w Polsce. W omawianym okresie bez prawa do zasiłku pozostawało 75,3% bezrobotnych, podczas gdy na koniec grudnia 2008 roku odsetek ten wynosił 82,7%.

Główne tendencje na krakowskim rynku pracy:

- w populacji osób bezrobotnych większość stanowili mężczyźni – 51,4% (wobec 44,3% w 2008 roku)
- w strukturze osób bezrobotnych wg wieku:
 - dominowały osoby w przedziale 25-34 lata – 32% (wobec 30% w 2008 roku)
 - w przedziale 45-54 lata stanowiły 24% (wobec 27% w 2008 roku)
- w strukturze osób bezrobotnych wg wykształcenia:
 - zwiększył się udział osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym z 17% do 19% oraz zmniejszył z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym z 27% do 25%
- w strukturze osób bezrobotnych wg. czasu pozostawania bez pracy:
 - najwięcej osób zarejestrowanych było w przedziale od 1-3 miesięcy bez pracy – 26% (wobec 21% w 2008 roku) oraz od 3-6 miesięcy bez pracy stanowiąc 22% (wobec 15% w 2008 roku)
- w strukturze osób bezrobotnych wg stażu pracy:
 - najwięcej stanowiły osoby ze stażem w przedziale 1-5 lat – 19%
- liczba osób niepełnosprawnych wzrosła z 891 osób do 1 158
- wzrosła liczba osób pobierających zasiłek dla bezrobotnych do 3 950 osób (wobec 1 837 w 2008 roku)
- w ciągu roku wyrejestrowało się 24 892 osób

- średni miesięczny odpływ – 2 074 osoby (wobec 2 075 w 2008 roku)
- zgłoszono 17 517 ofert pracy (wobec 19 754 w 2008 roku)
- zaktywizowano 3 605 osób w poszczególnych programach

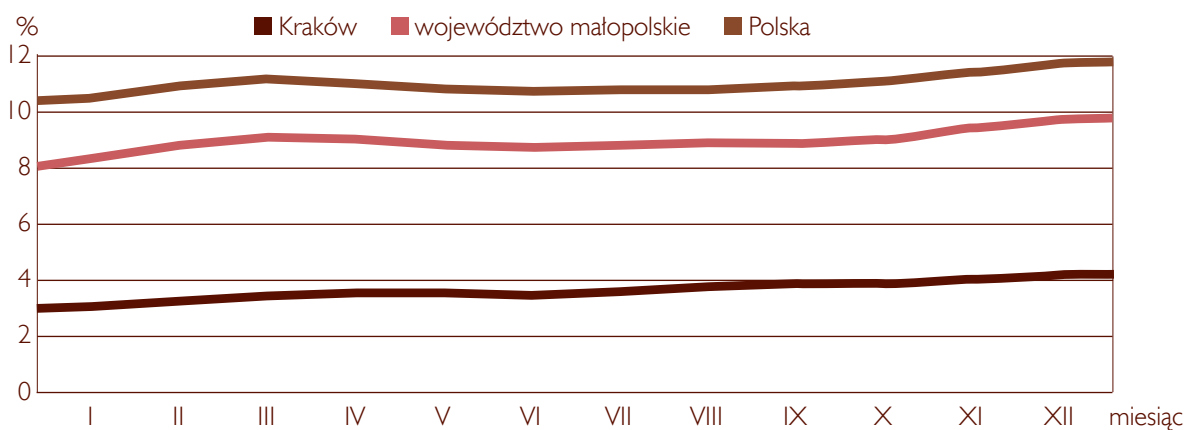
Tabela VI.18. Stopa bezrobocia rejestrowanego w latach 2005-2009¹ (w %)

	2005	2006	2007	2008	2009
Kraków	7,0	5,5	3,8	2,8	4,2
Województwo małopolskie	13,8	11,4	8,8	7,6	9,7
Polska	17,6	14,9	11,4	9,5	11,9

¹ stan na 31 grudnia danego roku

Źródło: Grodzki Urząd Pracy w Krakowie

Wykres VI.7. Stopa bezrobocia według miesięcy w 2009 roku

Źródło: Opracowano na podstawie danych Grodzkiego Urzędu Pracy w Krakowie

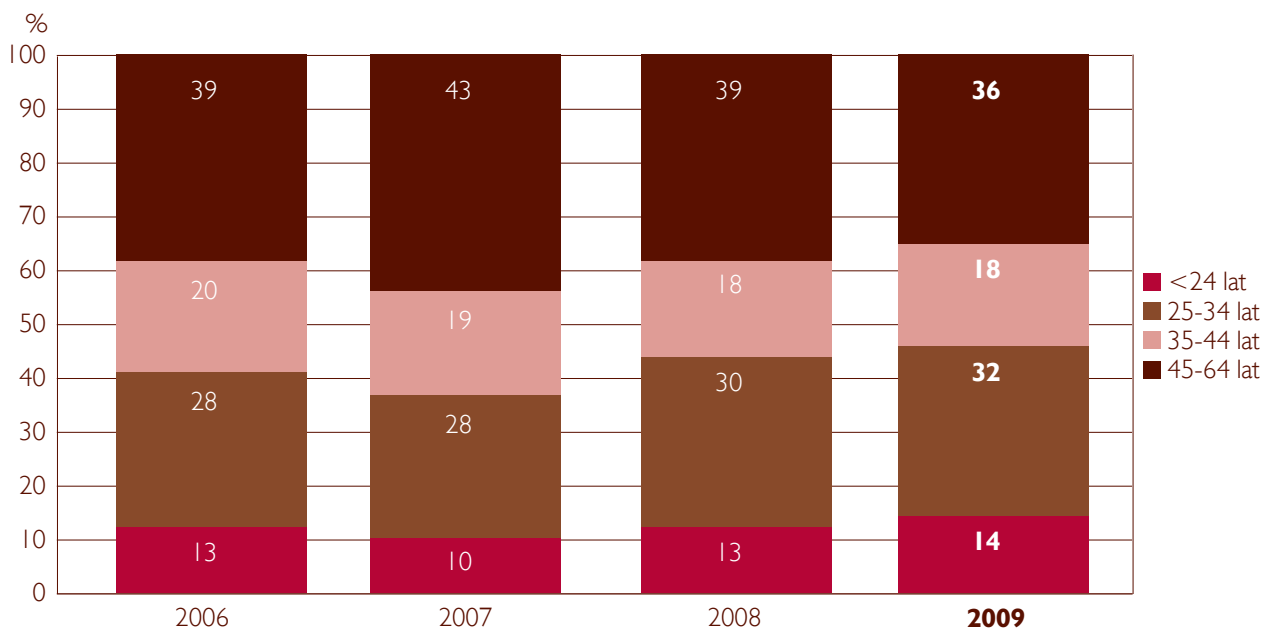
Tabela VI.19. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Krakowie, w tym kobiet – na tle Polski i województwa małopolskiego według miesięcy w 2009 roku

	Polska		Województwo małopolskie		Kraków	
	liczba bezrobotnych (tys.)	w tym kobiet (tys.)	liczba bezrobotnych (tys.)	w tym kobiet (tys.)	liczba bezrobotnych (tys.)	w tym kobiet (tys.)
Styczeń	1 634,4	888,2	108,8	61,0	12,0	6,4
Luty	1 718,8	909,9	115,0	62,6	12,8	6,6
Marzec	1 758,8	914,0	119,2	63,4	13,6	6,8
Kwiecień	1 719,9	893,8	117,1	62,1	14,1	6,9
Maj	1 683,4	878,2	114,1	60,7	13,8	6,7
Czerwiec	1 658,7	868,5	113,7	60,7	13,3	6,5
Lipiec	1 676,1	883,7	114,3	61,8	13,9	6,9
Sierpień	1 689,0	896,2	115,6	63,0	14,5	7,3
Wrzesień	1 715,9	908,0	117,5	63,7	14,6	7,4
Październik	1 744,3	915,9	119,4	64,2	14,8	7,4

Listopad	1 811,1	936,9	124,9	66,0	15,6	7,7
Grudzień	1 892,7	966,4	130,0	67,6	16,0	7,8

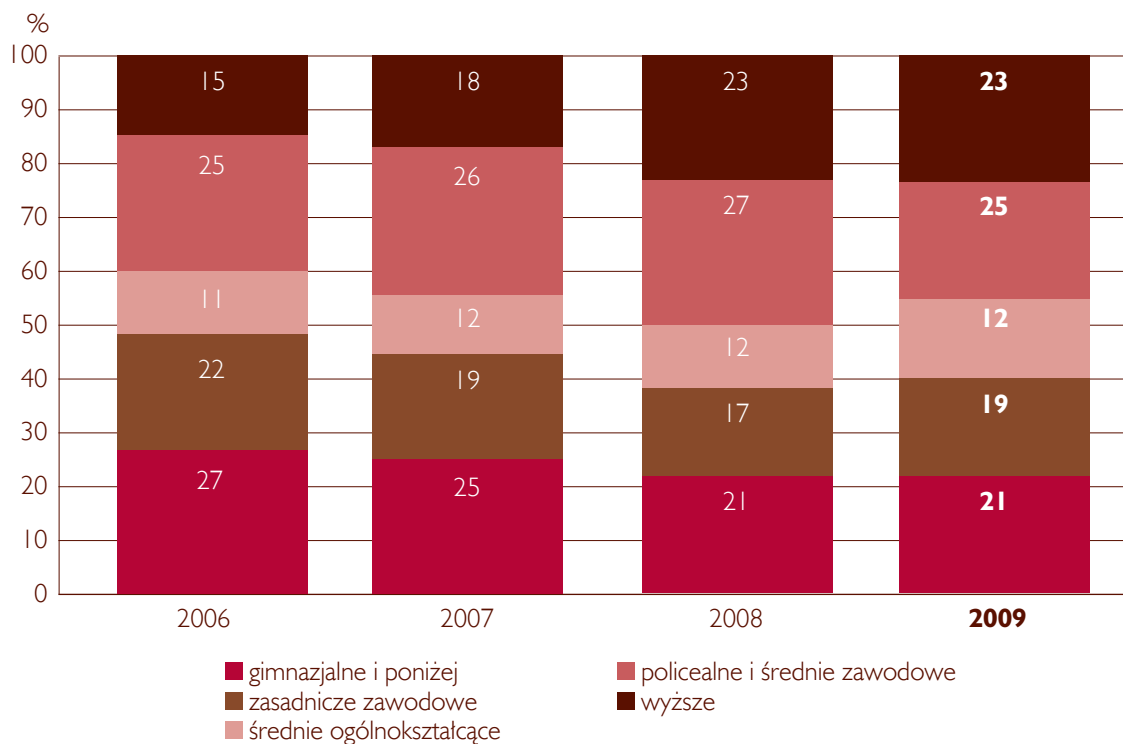
Źródło: Grodzki Urząd Pracy w Krakowie oraz Główny Urząd Statystyczny

Wykres VI.8. Struktura bezrobotnych według wieku w Krakowie w latach 2006-2009

Źródło: Opracowano na podstawie danych Grodzkiego Urzędu Pracy w Krakowie

Wykres VI.9. Struktura bezrobotnych według wykształcenia w Krakowie w latach 2006-2009

Źródło: Opracowano na podstawie danych Grodzkiego Urzędu Pracy

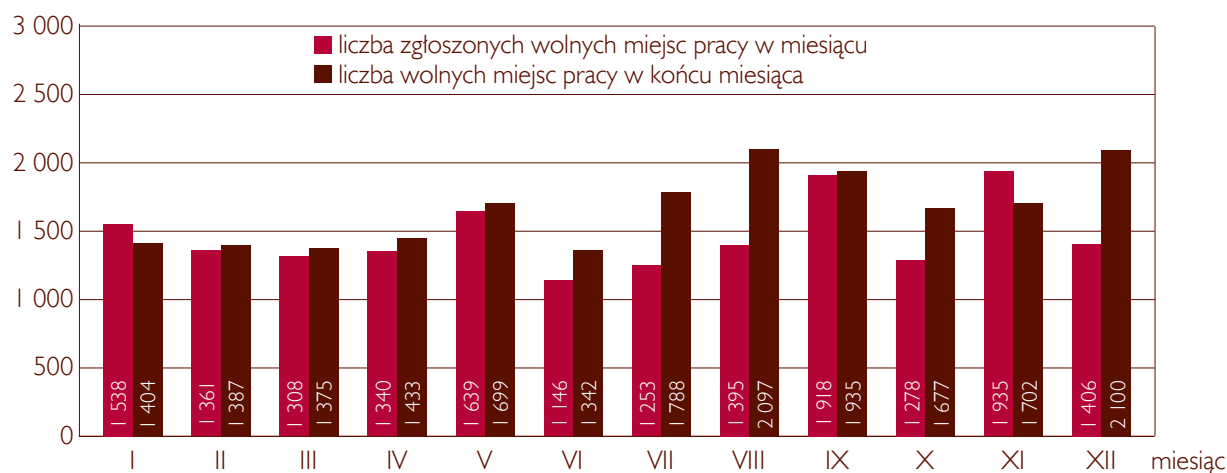
Tabela VI.20. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy¹ w Krakowie w latach 2008-2009

	2008	2009
Liczba bezrobotnych ogółem,	10 628	16 021
w tym kobiety:	5 924	7 780
Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy:		
do 25 roku życia	1 376	2 246
osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	392	580
długotrwale bezrobotni	4 462	4 259
powyżej 50 roku życia	3 006	4 188
bez kwalifikacji zawodowych	2 835	4 036
niepełnosprawni	891	1 158
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	769	842
bez doświadczenia zawodowego	2 587	3 647
bez wykształcenia średniego	4 036	6 468
samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	777	929
osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	173	269

¹ stan na 31 grudnia 2009 roku

Źródło: Grodzki Urząd Pracy w Krakowie

Wykres VI.10. Liczba zgłoszonych i niewykorzystanych ofert pracy na koniec danego miesiąca

Źródło: Opracowano na podstawie danych Grodzkiego Urzędu Pracy

W 2009 roku Grodzki Urząd Pracy w Krakowie realizował projekt „Różne drogi – jeden cel”, finansowany ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (w kwocie 4 800 000 PLN).

Projekt był skierowany do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. W 2009 roku w projekcie wzięło udział 989 osób (607 kobiet i 382 mężczyzn). W procesie rekrutacji uwzględniono przynależność do grup preferowanych i w związku z tym projektem objęto:

- 232 osób powyżej 50 roku życia
- 217 osób do 25 roku życia
- 58 osób niepełnosprawnych
- 330 osób długotrwale bezrobotnych

W dniu 8 stycznia 2010 roku zbadano efektywność projektu i z 989 osób, które brały w nim udział w dniu 31 grudnia 2009 roku w rejestrach Urzędu pozostawało 48,33% osób bezrobotnych, 36,2% uczestników projektu zostało wyłączonych z powodu podjęcia pracy, natomiast 15,47% byłych beneficjentów utraciło status z powodu niezgłoszenia się do Urzędu lub z innych przyczyn.

W 2009 roku zorganizowano 17 różnych rodzajów szkoleń, którymi objęto 639 osób bezrobotnych. Po zakończeniu danego przedsięwzięcia każdy uczestnik otrzymał zaświadczenie bądź certyfikat poświadczający nabyte kwalifikacje.

Na staże skierowano 348 osób bezrobotnych (267 kobiet i 81 mężczyzn), które otrzymały zaświadczenie o odbyciu stażu. Z pomocy doradców zawodowych w postaci Indywidualnego Planu Działania skorzystały 484 osoby (284 kobiety i 200 mężczyzn) – usługi doradcze umożliwiły tym bezrobotnym dobór określonej formy wsparcia. Spośród wszystkich uczestników szkolenia „Mała przedsiębiorczość” 130 osobom przyznano i wypłacono jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej w wysokości 17 800 PLN, w tym 2 osoby otrzymały dotacje po ukończonym szkoleniu finansowanym z Funduszu Pracy.

Tabela VI.21. Struktura wszystkich działań aktywizujących bezrobotnych w 2009 roku

	Liczba osób	Udział (w %)
Szkolenia	1 518	42
Stáže	1 172	33
Prace interwencyjne	33	1
Roboty publiczne	81	2
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	296	8
Przygotowanie zawodowe	48	1
Prace społecznie użyteczne	433	12
Praca w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	24	1
Ogółem	3 605	100

Źródło: Grodzki Urząd Pracy w Krakowie

Tabela VI.22. Informacje dotyczące zwolnień grupowych w Krakowie w 2009 roku

Awizacje zwolnień grupowych zgłaszanych	
Liczba zakładów pracy	35
Awizowana liczba osób do zwolnienia	3 079
Dokonane zwolnienia grupowe	
Liczba zakładów pracy	37
Liczba osób zwolnionych	2 431

Źródło: Grodzki Urząd Pracy w Krakowie

VI.7. Nowe inwestycje w Krakowie

Z danych Referatu Centrum Obsługi Inwestorów i Promocji Gospodarczej w Wydziale Strategii i Rozwoju Miasta wynika, że w 2009 roku ulokowały się w Krakowie następujące firmy:

- Intelenet – centrum outsourcingowe
- ILoop Mobile – firma telemarketingowa
- Mitsubishi Electric – Centrum Automatyki Przemysłowej
- Mobile Experts Sp. z o.o. – oprogramowanie telekomunikacyjne

- ES-SYSTEM Sp. z o.o. – siedziba Kraków (zakład Dobczyce) – urządzenia elektryczne
- Flying Fish Stasz i Kiełkowski S.J. – usługi informatyczne, usługi badawczo-rozwojowe
- Elettrostandard Polska Sp. z o.o. – produkcja elementów elektronicznych
- UNI-TARPIN Sp. z o.o. – produkcja wyrobów kosmetycznych, chemicznych
- Jagiellońskie Centrum Innowacji – Park i Inkubator LIFESCIENCE
- Grupa Kolastyna S.A. – farmaceutyka
- Mobile Experts Sp. z o.o. – usługi w branży teleinformatycznej
- State Street Services (Poland) Limited Sp. z o.o. – Centrum Wsparcia Procesów Biznesowych

Ponadto firmy działające w Krakowie już od lat rozszerzyły swoją działalność, m.in.:

- Electrolux – Centrum Usług Finansowo-Księgowych
- UBS Service Centre (Poland) Sp. z o.o. – rozbudowa centrum usług wspólnych
- Grupa Onet – nowe media
- Shell

VI.8. Rozwój przedsiębiorczości

VI.8.1. Realizacja „Programu wspierania rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości w Krakowie”

Na przełomie 2008 i 2009 roku pojawiły się oznaki światowego kryzysu i problemy gospodarcze na całym świecie. Załamanie na rynkach finansowych, problemy ze stabilnością kursów walutowych, niestabilność cen surowców i kryzys w realnej gospodarce, przyczyniły się do osłabienia działalności firm.

W 2009 roku spośród 110 170 przedsiębiorstw działających w Krakowie, mali i średni przedsiębiorcy stanowili zdecydowaną większość – było ich 109 964 (w tym 104 229 mikroprzedsiębiorstw, 4 813 małych i 922 średnie). Małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP) stanowią podstawę wszystkich współczesnych gospodarek europejskich. To głównie dzięki nim gospodarka zawdzięcza swój wzrost. MSP, czyli firmy zatrudniające do 249 pracowników, to 99,8% ogólnej liczby firm w Polsce. Ich wpływ na gospodarkę, w tym w szczególności na rynek pracy, zmusza władze publiczne do stałego rozwijania i doskonalenia infrastruktury oraz warunków ich działania.

Działaniom zmierzającym do rozwoju MSP służy „Program wspierania rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości w Krakowie” został przyjęty Uchwałą Rady Miasta Krakowa (RMK) Nr CXV/1189/06 z dnia 30 sierpnia 2006 roku i zmieniony uchwałą RMK nr XX/262/07 z dnia 12 września 2007 roku. Program był wykonywany poprzez: działania zapewniające przedsiębiorcom korzystne warunki inwestycyjne i przyjazne otoczenie administracyjne, poprawę warunków finansowych prowadzenia działalności gospodarczej, wzrost konkurencyjności i potencjału krakowskich przedsiębiorstw oraz rozwój współpracy między nimi a władzami miasta, jednostkami naukowo-badawczymi, organizacjami gospodarczymi i innymi instytucjami otoczenia biznesu.

Zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Miasta Krakowa Nr 261/2009 z dnia 16 lutego 2009 roku w sprawie podziału kompetencji związanych z wykonywaniem „Programu wspierania rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości w Krakowie” pomiędzy komórki organizacyjne Urzędu Miasta Krakowa oraz miejskie jednostki organizacyjne, w 2009 roku zaplanowano 46 działań, przy czym realizowano 42 z nich (poza działaniami nr 12, 32, 42, 43). Program był wykonywany przez 15 wydziałów UMK i 4 miejskie jednostki organizacyjne.

Każdy z pięciu priorytetów Programu wyznacza po dwa cele szczegółowe, które są realizowane poprzez odpowiednie działania. Działania są podstawą wdrażania niniejszego Programu – zostały opisane, posiadają instytucję odpowiedzialną za realizację, określonych ewentualnych partnerów, okres realizacji oraz roczne nakłady na realizację. Sprawozdanie z realizacji „Programu wspierania rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości w Krakowie” za 2009 rok znajduje się na stronie internetowej <http://www.msp.krakow.pl/article/id/3971>

Porównując wybrane wskaźniki Programu (w załączniku nr 2 do Sprawozdania z realizacji „Programu wspierania rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości w Krakowie w 2009 roku” znajdują się szczegółowe wartości wskaźników obiektywnych) na przestrzeni 2008 i 2009 roku stwierdza się, że w ramach:

- Priorytetu I – „Zapewnienie korzystnych warunków lokalizacyjnych przedsiębiorstw na terenie Krakowa”, kwota uzyskana przez miasto z tytułu zbycia gruntów pod inwestycje zmniejszyła się o ok. 41%; powierzchnia terenów przygotowanych

pod inwestycje gospodarcze wzrosła o 4,5 ha; prawie o 100% wzrosła liczba sprywatyzowanych lokali komunalnych; o ok. 15% wzrosła średnia cena 1 m² powierzchni prywatyzowanych lokali komunalnych

- Priorytetu 2 – „Zapewnienie przedsiębiorcom przyjaznego otoczenia administracyjnego”, liczba wydanych decyzji o pozwolenie na budowę w 2009 roku, w tym w terminie ustawowym (do 65 dni) nieznacznie, bo o 2,5% zmniejszyła się, o ponad 50% zwiększyła się liczba wydanych opinii inwestycyjnych przez Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu; o 11 zwiększyła się liczba procedur, które można załatwić drogą internetową w ogólnej liczbie procedur UMK; liczba wejść na internetową stronę www.msp.krakow.pl/ „Informator dla przedsiębiorcy” była podobna jak w roku ubiegłym; w ewidencji działalności gospodarczej w Krakowie zarejestrowano o ok. 1% więcej przedsiębiorców
- Priorytetu 3 – „Zapewnienie korzystnych warunków finansowych prowadzenia działalności gospodarczej”, nastąpił wzrost o ok. 136% liczby lokali użytkowych objętych ulgami czynszowymi; na porównywalnym poziomie pozostała rzeczywista kwota obniżenia dochodów budżetu miasta wynikająca ze stosowania ulg czynszowych w stosunku dla lokali użytkowych; ponad dwukrotnie większą liczbę informacji dotyczących źródeł wsparcia finansowego zamieszczono na internetowej stronie www.msp.krakow.pl/; na realizację działań stanowiących pomoc publiczną Gmina Miejska Kraków przeznaczyła 2 648 743 PLN, co stanowi ok. 23% wzrost w stosunku do roku poprzedniego
- Priorytetu 4 – „Wzrost konkurencyjności i potencjału krakowskich przedsiębiorstw”, o ponad 200% wzrosła liczba firm zarejestrowanych w bazie przedsiębiorców na stronie www.msp.krakow.pl/; o ok. 19% zwiększyła się liczba beneficjentów, którzy skorzystali z otwartych dla wszystkich zainteresowanych przedsiębiorców sesji i seminariów informacyjnych
- Priorytetu 5 – „Rozwój stałej i efektywnej współpracy władz miasta, przedsiębiorców i jednostek naukowo-badawczych”, zwiększyła się frekwencja na spotkaniach członków Porozumienia na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, członkowie podjęli większą liczbę uchwał i wniosków; porównywalnym zainteresowaniem cieszyła się internetowa zakładka, w której umieszczono informacje o inkubatorach przedsiębiorczości i parkach technologicznych

VI.9. Turystyka

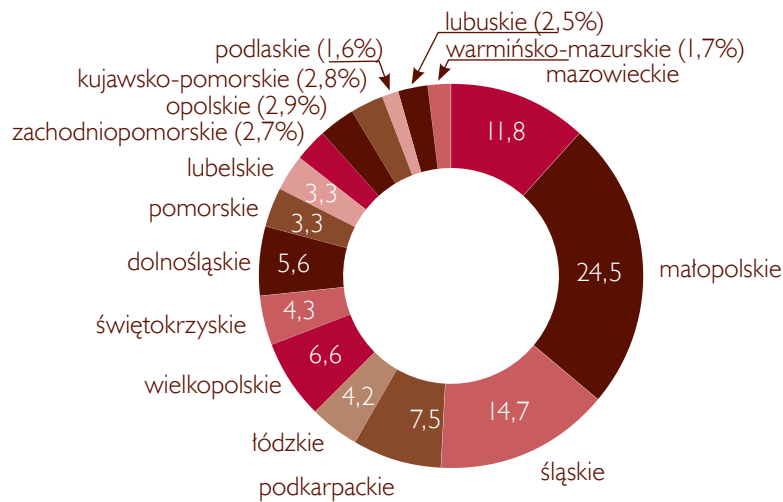
W związku z kryzysem gospodarczym po raz drugi w okresie prowadzonych badań ruchu turystycznego w Krakowie o 2,01% zmniejszyła się w 2009 roku liczba osób odwiedzających miasto. Mimo to Kraków nadal przyciągnął dużą liczbę gości. Spadek liczby odwiedzających w 2009 roku dotyczył bardziej gości zagranicznych (o 2,33%), co przypuszczalnie było spowodowane większym kryzysem w rozwiniętych krajach Europy Zachodniej i Ameryki Północnej. Krajowy ruch turystyczny był natomiast w Krakowie tylko o 1,89% mniejszy niż w 2008 roku. Małopolska Organizacja Turystyczna uważa, że wielkość ruchu turystycznego w latach 2003-2005 ukształtowała się na bardzo wysokim poziomie i dlatego też coraz trudniej będzie uzyskiwać dalsze przyrosty ruchu turystycznego. Liczba turystów (gości nocujących w Krakowie) także nieznacznie uległa zmniejszeniu – o 2,50%. Również w tym przypadku spadek dotyczył wyłącznie obcokrajowców – o 7,14%. Liczba turystów krajowych utrzymała się bowiem na poziomie z roku poprzedniego.

Tabela VI.23. Przyjazdy do Krakowa w latach 2008-2009

	2008	2009
Odwiedzający Kraków ogółem, z tego:	7 450 000	7 300 000
krajowi	5 300 000	5 200 000
zagraniczni	2 150 000	2 100 000
Turyści w Krakowie ogółem, z tego:	6 000 000	5 850 000
krajowi	3 900 000	3 900 000
zagraniczni	2 100 000	1 950 000

Źródło: „Ruch turystyczny w Krakowie w 2009 roku”, raport opracowany przez Małopolską Organizację Turystyczną na zlecenie Urzędu Miasta Krakowa

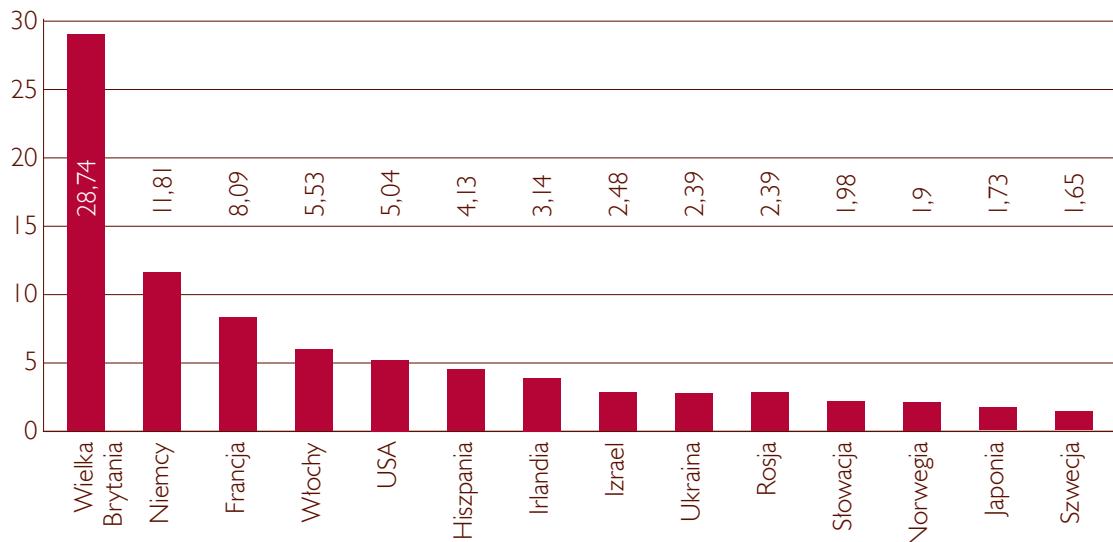
Wykres VI.11. Struktura przyjazdów turystów krajowych do Krakowa z miejsc zamieszkania według województw w 2009 roku

Źródło: Opracowano na podstawie „Ruch turystyczny w Krakowie w 2009 roku”, raport opracowany przez Małopolską Organizację Turystyczną na zlecenie Urzędu Miasta Krakowa

Spośród badanych w Krakowie turystów krajowych, zdecydowanie przeważały osoby z województwa małopolskiego, śląskiego, mazowieckiego i podkarpackiego, które stanowiły ponad 58%. Najrzadziej do Krakowa przyjeżdżali goście z województw o najsłabszych więzach gospodarczo-komunikacyjnych, najdalej położonych od Krakowa oraz o najmniejszej liczbie mieszkańców, czyli podlaskiego, warmińsko-mazurskiego, lubuskiego. Zmniejszyły się natomiast długość pobytu oraz wydatki odwiedzających Kraków, co spowodowało z pewnością niższe przychody przedsiębiorców oferujących turystyczne produkty i tym samym niższe wpływy do budżetu z tytułu podatków. Na jedną i drugą wielkość (tj. porównywalną z rokiem ubiegłym liczbę odwiedzających i mniejszą wysokość przychodów) miały wpływ zniżki cenowe proponowane w Krakowie, szczególnie przez gestorów obiektów bazy noclegowej.

Wykres VI.12. Turyści zagraniczni odwiedzający Kraków według kraju pochodzenia (w %)

Źródło: Opracowano na podstawie „Ruch turystyczny w Krakowie w 2009 roku”, raport opracowany przez Małopolską Organizację Turystyczną na zlecenie Urzędu Miasta Krakowa

Analiza kierunków przyjazdów przeprowadzona wśród obcokrajowców odwiedzających Kraków w 2009 roku wskazuje, że mapa przyjazdów nie zmieniła się – najwięcej gości przyjechało z Wielkiej Brytanii (prawie 29%) – jest to 3-punktowy wzrost udziałów tego rynku w stosunku do lat poprzednich. Potwierdził się zeszłoroczny wniosek, że rynek przyjazdów z Wielkiej Brytanii okazał się niewrażliwy lub mniej wrażliwy na problemy światowego kryzysu gospodarczego. W dalszym ciągu wiążemy ten fakt z dużą nową diasporą polską w Wielkiej Brytanii i promocją naszego kraju przez mieszkających tam Polaków wśród brytyjskich znajomych i przyjaciół. Swoją rolę w sukcesie tego rynku mają niewątpliwie również

niskobudżetowi przewoźnicy lotniczy (LCC) działający na tym kierunku. Znamienne jest, że w Wielkiej Brytanii sprzedaje się bilety lotnicze do Krakowa z podziałem na lot „Kraków – Balice” i „Kraków – Pyrzowice”. Pomimo kryzysu odwiedzający z pierwszych w rankingu 7 krajów nadal stanowią ponad 66% wszystkich gości z zagranicy przebywających w Krakowie. Z pozostałych krajów, takich jak: Czechy, Belgia, Portugalia, Austria, Holandia, Kanada, Szwajcaria, Australia, Chorwacja, Dania, Finlandia, Węgry, Litwa, Chiny, odnotowano udział na poziomie od 1,5% do 0,3%.

Tabela VI.24. Środek transportu wykorzystywany przez turystów do przyjazdu do Krakowa w latach 2008-2009 (w %)

Środek transportu	2008		2009	
	Turyści		Turyści	
	krajowi	zagraniczni	krajowi	zagraniczni
Samolot	0,7	68,4	0,6	68,5
Autokar turystyczny	15,4	6,8	12,8	5,0
Samochód	41,9	12,0	49,2	10,0
Pociąg	22,9	9,0	21,1	11,1
Przewozy regularne	17,5	1,8	15,6	2,9
Inny	1,5	2,0	0,2	0,8
Brak informacji	0,1	0,0	0,5	1,7

Źródło: „Ruch turystyczny w Krakowie w 2009 roku”, raport opracowany przez Małopolską Organizację Turystyczną na zlecenie Urzędu Miasta Krakowa

Najczęściej wybieranym przez turystów zagranicznych środkiem transportu nadal jest samolot, a dla krajowych – samochód.

Kryzys gospodarczy zdecydowanie wpłynął na wysokość wydatków gości odwiedzających Kraków. W porównaniu do lat poprzednich wśród Polaków obserwuje się wyraźny wzrost liczby osób wydatkujących sumy niższe – do 100 PLN, a spadek – przeznaczających na pobyt kwoty z przedziału 401-1 000 oraz 1 501-2 000 PLN. W przypadku odwiedzających z zagranicy, to z roku na rok zmniejsza się odsetek wydających 1 001-1 500 PLN, a wzrasta – deklarujących sumy z przedziału 401-500 PLN.

Raport „Ruch turystyczny w Krakowie w 2009 roku”, przygotowany na zlecenie Urzędu Miasta Krakowa przez Małopolską Organizację Turystyczną, znajduje się na stronie internetowej: www.bip.krakow.pl/?sub_dok_id=19949

Tabela VI.25. Wykorzystanie turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania w latach 2008-2009

	2008	2009	(2008=100)
Osoby korzystające ogółem, w tym:	1 287 223	1 340 420	104,1
turyści zagraniczni	684 056	688 871	100,7
Udzielone noclegi ogółem, w tym:	2 734 997	2 812 194	102,8
turyści zagraniczni	1 633 216	1 633 246	100,0
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych (w %)	43,6	39,3	–
Wynajęte pokoje ogółem, w tym:	1 343 490	1 320 669	98,3
turystom zagranicznym	832 305	790 104	94,9
Stopień wykorzystania pokoi (w %)	54,8	47,4	–

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela VI.26. Baza noclegowa w latach 2008-2009

	2008		2009	
	Liczba obiektów	Liczba miejsc noclegowych	Liczba obiektów	Liczba miejsc noclegowych
Hotele *****	6	1 563	8	1 693
Hotele ****	14	2 219	16	2 807
Hotele ***	71	5 702	73	6 280
Hotele **	23	2 545	22	2 260
Hotele *	6	721	5	576
Hotele w trakcie kategoryzacji	3	201	9	b.d
Motele	1	90	0	0
Domy Wycieczkowe	2	97	1	50
Pensjonaty	7	171	7	175
Schroniska Młodzieżowe	3	616	3	623
Campingi całoroczne (+ sezonowe)	1 (+2)	182 (+ 216)	1 (+2)	108 (+296)
Zakłady uzdrowiskowe ¹	1	101	1	90
Baza pozahotelowa ²	391	12 692	377	12 438
Ogółem	531	27 116	525	27 396

¹ uzdrowisko Swoszowice² baza pozahotelowa – stan na 31 grudnia 2009 roku

Źródło: UMK – baza pozahotelowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego – baza hotelowa

Z raportu portalu TripAdvisor 2009 – ranking podróżników, krakowski Hotel Sheraton znalazł się w setce (85. miejsce) najbardziej luksusowych hoteli na świecie. Wśród dziesięciu najchętniej polecanych polskich hoteli, aż sześć mieści się w Krakowie. Kraków po raz kolejny zajął drugą lokatę w rankingu miast najbardziej atrakcyjnych dla biznesu, opublikowanym przez prestiżowy miesięcznik „Forbes”. ICCA (International Congress and Convention Association) w swym najnowszym raporcie statystycznym dotyczącym międzynarodowego rynku spotkań stowarzyszeń (spotkania inicjowane przez administrację publiczną i organizacje pozarządowe) uplasował Polskę na 27. miejscu, a wśród polskich miast Kraków zajął drugą pozycję. Kraków jako jedyne europejskie miasto znalazł się w pierwszej dziesiątce rankingu 50 najbardziej atrakcyjnych pod względem inwestycji outsourcingowych miast na świecie – z wysoką 5. pozycją. Ranking ten przygotowała Firma Global Services i Tholons.

Tabela VI.27. Formy podróży do Krakowa w latach 2008-2009 (w %)

Organizator (forma podróży)	2008		2009	
	Krajowi	Zagraniczni	Krajowi	Zagraniczni
Indywidualnie	76,50	50,41	71,65	50,25
Biuro podróży	4,86	33,61	1,90	25,45
Zakład pracy	5,30	5,67	5,05	4,22
Szkoła	4,58	4,64	5,59	4,46
Parafia (kościół)	6,03	2,66	2,66	1,57
Inne	2,73	3,01	13,15	14,05

Źródło: „Ruch turystyczny w Krakowie w 2009 roku”, raport opracowany przez Małopolską Organizację Turystyczną na zlecenie Urzędu Miasta Krakowa

Tabela VI.28. Usługi turystyczne¹

	2008	2009
Liczba zarejestrowanych biur turystycznych	217 ²	222
Liczba pilotów wycieczek	5 202	5 661
Liczba przewodników turystycznych miejskich	1 052	1 102
Liczba przewodników turystycznych terenowych	869	875
Liczba przewodników turystycznych górskich beskidzkich	1 292	1 309
Liczba przewodników turystycznych górskich tatrzańskich	560	573

¹ na terenie całego województwa małopolskiego² na terenie miasta Krakowa

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

Podsumowanie

W 2009 roku:

- Liczba podmiotów gospodarczych wynosiła 110 170 firm, tj. o 4,3% więcej niż w roku 2008
- Odnotowano wzrost wielkości przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług w sektorze przedsiębiorstw o 15,6%. Wielkość ta osiągnęła wartość 38 086 mln PLN.
- Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw wynosiły 86 742,1 mln PLN, tj. wzrosły o 1,2%
- Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło o 2,3% (sektor prywatny – wzrost o 3,2%; sektor państwowy – spadek o 5,2%)
- Liczba zarejestrowanych bezrobotnych zwiększyła się o 50,7% (wynosiła 16 021 osób), a stopa bezrobocia rejestrowanego wzrosła o 1,4 pkt proc. i wynosiła 4,2%
- Kraków utrzymywał pozycję atrakcyjnego miejsca dla inwestorów krajowych i zagranicznych, głównie z sektorów usług dla biznesu i IT
- Zmniejszyła się liczba osób odwiedzających miasto o 2,0% oraz turystów korzystających z noclegów o 2,5% (spadek dotyczył głównie gości z zagranicy odpowiednio o 2,3% i 7,1%)
- Wzrosła liczba osób korzystających z obiektów zbiorowego zakwaterowania do 1 340 420 osób, tj. o 4,1%
- Liczba miejsc noclegowych wynosiła 27 396 miejsc i była o 1,0% wyższa niż w roku 2008
- Preferowaną formą podróży nadal pozostały podróże organizowane indywidualne – stanowiły one 71,65% ogółu podróży krajowych i 50,25% zagranicznych
- Kraków zajął 5 miejsce w rankingu 50 najbardziej atrakcyjnych pod względem inwestycji outsourcingowych miast na świecie, przygotowanym przez Firmę Global Services i Tholons